GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 72.

W e Srodę Dnia 5. Września 1804.

Z Wiednia d. 29. Sierpnia.

J. C. K. Apost. Mość raczył ministrowi stanu hrabi Rottenhan, przez wzgląd na iego obszerną wiadomość i gorliwość w służbie, na dowod swego naywyższego ukontentowania, udzielić nayłaskawiey wakuiącą po śmierci hrabiego Lazanckiego prezydencyą naywyższey instancyi sprawiedliwości, zostawuiąc go oraz przy prezydencyi nadworney prawodawczey kommissyi.

Radcę stanu i konferencyynego Fechtiga raczył J. C. K. Mość przez wzgląd na iego w kraiu zasługi mianować nayłaskawiey drugim wice prezesem w powyższey instancyi sprawiedliwości z zaszczytem aktualnego C. K. nadwornego radcy, na którą godność d. 27 t. m. wykonał przysięgę wierności.

Wice gespann zaś komitatu honterskiego, Jana Foglau de Tescha, raczył J. C. K. Mość przez wzgląd na iego dla kraiu zasługi, a zwłaszcza pod czas ostatniey woyny, królewskim radcą z uwolnieniem od taxy nayłaskawiey mianować.

List z Lacken pod d. 10. Sierpnia. "Dzień 24 Lipca będzie dla mieszkańcow tey wioski, pod gorą Oetsch leżącey, aż do poźney potomności pamiętny, mieli bowiem szczęście oglądać u siebie Arcy Xcia Jmc Ramiera. W podroży swoiey przez góry przybył d. 23 w towarzystwie hrabi Morzina i 2 professorow do Jesefsberga, gdzie u tamteyszego plebana raczył zieśdź obiad, a prowadzony przez tego plebana przybył pod gorę Oetsch, gdzie w chatce przenocował. D. 24 rowno z świtem wszedł na Oetsch, naywyższą iak wiadomo górę w Austryi, przebyłiey naywyższy szczyt i spuścił się do naszey od osobnioney wioski. Kilkokrotne wystrzały z moździerzy, były tu ... , a iako mogliśmy przyiąć Brata nayukochańszego naszego Monarchy; ale radość i wdzięczne łzy mieszkańcow Lackenu okazywały iak dalece ucieszeni byli z iego odwiedzenia. Po obiedzie o godzinie 2 puścił się w dalszą podroż przy błogosławieństwie naszem.„

C. K. tuteysza akademiia kunsztow zakończyła tegoroczny bieg swoy rozdaniem nadgrod d. 27 t. m. celuiącym uczniom.

Z Brynu d. 28. Sierpnia.

O bawieniu Nayiaśnieyszego Cesarstwa Jchmość w murach naszego miasta donosiemy, co następuie:

Dniem wprzody d. 22 t. m. przybył Arcy Xżę Jmć Karol do obozu przy Turas, i stanął w tamteyszym poiezuickim domu. Po nim przybyli do obozu Arcy Xżęta Józef

Antoni Palatyn Węgierski i Ludwik, tudzież Xżę Sasko cieszyński.

D. 24 przed południem przedstawiona była J. C. K. Mości przez Arcy Xcia Jmc Karola wyższa jeneralność, a przez JW. Gubernatora hrabiego Dietrichsteina, wszystkie członki tuteyszych politycznych i sądowych urzędow. Po nich miał audencyą u J. C. K. Mci tuteyszy Xżę biskup, Xżę Schrattenbach. Po południu odwiedził Nayiaśnieyszy Cesarz Jmc otoczony wyższą jeneralnością, twierdzę Spielberg, gdzie między innemi przedmiotami raczył także oglądać tamteyszych więzniow. W wieczor tego dnia zaszczycili Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, wraz z Arcy Xciem Karolem obecnością swoią tuteyszy teatr, na którym dana była sztuka *Raoul Crequi*, i okrzykami radości od licznego publikum byli powitani.

D. 25 oglądał J. C. K. Mość różne regimenta w obozie i kazał im przed sobą czynić obroty.

W niedzielę d. 26 znaydowali się Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość w kościele farnym S. Jakóba na nabożeństwie i kazaniu, i na pociechę licznie zebranego ludu, który pragnął widzieć nayukochańszego swego Monarchę, szli do kościoła i z kościoła piechotą. O godzinie 12 była wielka schadzka u J. C. K. Mości.

Tegoż dnia po południu odwiedzili Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, tuteyszy publiczny ogrod, gdzie dla licznie zebraney szlachty i publikum z różnych stanow, naywiększą okazywali uprzeymość. W wieczor znaydowali się znowu na teatrze, gdzie grana była opera *Lodoiska*.

Do tuteyszego obozu wyznaczeni są: Jenerałowie F. M. L. baron Simbschen, baron Brady, baron Kienmayer, hrabia Riesch; jenerałowie majorowie: Baron Ulm, Guido Lippa, baron Weidenfeld, Szenassy, baron Nemes Ded, hrabia Grunne. Woyska; piechota: Cesarza, Lindenau, Koburga, Arcy Xcia Ludwika, Manfredyni, Schrödera, Kolloredo, Kaunitza i Mitrowskiego; z każdego regimentu po 2 bataliony i po 1 dyw. grenadyerow; iazda lekka: Cesarza i Latoura; ułany Schwarzenberga; z każdego regimentu po 4 dywizye.

Nasze wiadomości z Konstantynopola dochodzą do d. 25 Lipca, i donoszą, iż przeszło ieszcze około Konstantynopola do Korfu na 2 liniiowych okrętach 10,000 woyska, pod sprawą jenerała leit. Aureba, który mieć ma naywyższe dowodztwo na wyspach jońskiego morza.

Rozboynicy w Romelii nie są ieszcze wytępieni, zbliżyli się owszem ku stolicy. Liczbę ich podaią do 6000.

Nowy basza Aleppu popełnił nieostrożność zaraz na wstępie swego urzędowania, za którą też wnet ukarany został. Oyciec iego, który rządził tą prowincyą, która iemu teraz powierzoną została, przez 20 lat z chwałą, ukontentowaniem i spokoynie, zaledwo wyiechał do Damaszku, aż on ucisnął mieszkańcow, nowemi podatkami. Naypierwey obruszyli się na to Janczarowie i zebrali do 20,000 ludzi, do których przyłączyli się Emirowie (potomkowie Mahometa, którym na znak zacności, wolno nosić zielone zawoie) w liczbie 50,000 ludzi. Wydali bitwę baszy, w którey z obu stron padło do 2000 ludzi. Przyszło potem do zgody, ale basza musiał opuścić tę prowincyą i udać się do Damaszku do swego oyca.

W okolicach Mekki i Medyny tak dalece pomnożyli się Wehabitowie, że żaden pielgrzym nie może tamtędy przechodzić.

Z Londynu d. 17. Sierpnia.

Kapitan Hornley, który na lubeckim okręcie z Lizbony powrocił, powiada, iż pod 14 długości, a 9½ stopnia szerokości widział z 9 liniiowych okrętow i 5 fregat złożoną flotę. Niewywiesiła żadney bandery, ale po okrętach poznał, że były francuzkie, i płynęły ku południowi.

Z tego doniesienia wnoszą, że iednak wyrznąć się musiała francuzka eskadra z Brest przez przesmyk Raz. Dla ukrycia zaś wypłynienia tey eskadry, mogł nieprzyiaciel inną do zatoki Camaret wysłać. Wypłynienie całey bresteńskiey floty do zatoki Camaret i powrocenie iey stamtąd, mogło się także stać w celu zwrocenia baczności naszey floty.

Przez ostatni pocztowy statek z Lizbony odebraliśmy także wiadomość, że widziano na morzu 4 liniiowe okręty, o których na ow czas mniemano, że z Orientu lub z Rochefortu wyszły. Z południowego kierunku powyższych 9 okrętow, wnoszą niektórzy, że są do wschodnich Indyy przeznaczone.

Ponieważ kapitan Hornley widział ową eskadrę d. 24 Lipca, musiała zatem wcześniey wyyść z Brestu, gdyż z naszey strony dopiero dnia 1 Sierpnia postrzeżono wypłynienie nieprzyiacielskich okrętow do Camaret. Rząd nasz nie ma z resztą ieszcze potwierdzenia powieści kapitana Hornleja.

Dyrekcya wschodnio - indyyskiey kompanii wyznaczyła na ogólnem zgromadzeniu nadgrody walecznym przewoźnikom, powracaiących z Chin i z wschodnich Indyy okrętow. Wszystkie te nadgrody wynoszą 50,000 f. szt.

Z Bengalskiey floty, składaiącey się z 7 okrętow, i maiącey przeszło za 2 mill. f. szt. ładunku, przybyło iuż 5 okrętow do Dunow.

Mieszkańcy Kalkuty postanowili 1 wystawić dla rządcy Wellesleia na wieczną pamiątkę marmurowy posąg za przywrocenie w Indyach spokoyności; 2. dać jenerałowi Lake szpadę w wartości 1500 f. szt.; 3. nakoniec jenerałowi maiorowi Wellesley szpadę w wartości 1000 f. szt.

Korsarze z wyspy Francuzkiey zabrali 7 naszych okrętow, pomiędzy któremi były niektóre znaczney wartości.

Królestwo JJ. udadzą się z całą familiią w przyszłym tygodniu na kąpiele morskie do Weymut.

Xżę Jorku powrocił wczoray z ogolney rewii woyska. Admirała Korwalis zawsze ieszcze wstrzymuią zachodnie deszczowe wiatry w St. Helens przy Plimut.

Posłowie hiszpański i duński mieli wczoray naradzenie z lordem Harrowby. Po nich przybył do niego lord Malmesbury.

Podług wiadomości z Gibraltaru, została amerykańska eskadra, działaiąca przeciw Trypolowi, iedną fregatą zmocniona, a oczekuie ich ieszcze 4. Francuzi zabieraią teraz każdy angielski okręt, który tylko zatrzyma się pod hiszpańskiemi brzegami.

P. Saumarez oczekuie z strony nieprzyiaciela attaku wyspy Jersey.

Listy od floty Nelsona z przed Tulonu, donoszą pod d. 1 Lipca, że nieprzyiacielska flota zostaie w zupełney gotowości do wyyścia pod żagle.

Sidney Smith nieprzyiął ieszcze dowodztwa nad okrętem Suiftsure dla słabości zdrowia.

Ustawiczne u nas deszcze przeszkadzaią żniwom.

Sprzedaią tu teraz lekarstwo na żołtą febrę, i takie maią właściciele iego odbycie, że za sam stępel zapłacili w tych dniach na idące do Hiszpanii pakiety 800 f. szt.

Z Wiednia przybył tu posłaniec stanu Vick z depeszami.

Xżę Sussexu powrocił z Lizbony do Londynu.

Przed Martyniką stało, podług ostatnich doniesień, 14 angielskich okrętow, i oczekiwano co moment attaku tey osady z strony Anglikow, do czego iuż z Antigua sprowadzono woyska.

Oprocz wielu skrzyń przedniey herbaty, posłali także francuzcy agenci dla teraźnieyszego Cesarza przez nasze okręty, plan miastaPekinu i różne dzieła kunsztu. — Wartość ładunku naszych z Chin przybyłych okrętow podaią do 8 mill. f. szt.

Pisma nasze zawieraią w sobie całą korrespondencyą wice prezydenta amerykańskiego P. Burr z jenerałem Hamiltonem przed poiedynkiem. W pierwszym liście pod dniem 18 Czerwca, żąda P. Burr od Hamiltona, aby to odwołał, co przeciw niemu w iedney gazecie, umieścić kazał. P. Hamilton wyraził w tey gazecie pomiędzy innemi rzeczami, że uważa P. Burr iako człowieka niebezpiecznego, ktoremu nienależy powierzać rządu. Jenerał Hamilton niechciał cofnąć swoiego zdania i ztąd przyszło do poiedynku. — Procz testamentu, zostawił ieszcze Hamilton na przypadek, gdyby zginął, następuiące pismo;

"Uznaię za rzecz potrzebną, zostawić niektóre obiaśnienia względem maiącego nastąpić poiedynku z półkownikiem Burr, na usprawiedliwienie mego postępowania. Zyczeniem było moim uniknąc tego poiedynku, 1) z przyczyny przykazań Boskich, które zakazuią w osobistey kłotni odbierac życie człowiekowi; 2) że mi są miłemi żona i dzieci, a moie życie bardzo ieszcze dla nich iest potrzebne; 3) że iestem dłużny, a przez spieszną sprzedarz mego maiątku, mogliby moi wierzyciele cierpiec; 4) że nie mam nienawiści przeciw półkownikowi Burr, wyiąwszy polityczne mniemanie; 5) że wszystko poświęcam, a żadnych nie wystawiam sobie widokow. Z tem wszystkim nie mogłem uniknąc tego poiedynku. Muszę wyznać, że moie uwagi względem sposobu myślenia, zamiarow i charakteru P. Burr zaostre były, i że z wielu innemi rzucałem nie raz mocne pociski przeciw iego postępowaniu, dla tego nie mogłem ich odwołac, zwłaszcza, iż P. Burr przybrał zaraz ton nakazuiący. Spodziewam się iednak, że świat nie będzie sądził, iż go zbłahych i nikczemnych zamiarow krytykowałem. Postanowiłem uczynić pierwszy, a nawet drugi wystrzał na powietrze, aby dać czas półkownikowi Burr do zastanowienia się. Tym, którzy równo ze mną brzydzą się poiedynkami, a myślą, iż nie powinienem był pomnażać złych przykładow, odpowiadam, że tak w życiu publicznem iako i prywatnem miałem to za święte, co ludzie nazywaią honorem, a zatem było moim obowiązkiem nie odrzucac wyzwania.,,

Strata Hamiltona przez wzgląd na iego osobliwsze talenta iest powszechnie w Ameryce załowana. Rządca Nowegoiorku P. Morris miał na iego pogrzebie w przytomności dwoch iego synow i bardzo wielu mieszkańcow czułą nader mową. W rożnych okolicach będą mu pomniki wystawione. Był nayprzod adiutantem Washingtona, potem wyszedł na stopień jenerała. Pierwszy wystrzał P. Burr powalił go na ziemię.

Z Petersburga d. 7. Sierpnia.

Dnia 3 Sierpnia odprawiła się tu uroczystość slubu W. Xiężniczki Maryi Pawłowny z Xciem następcą Sax-Weimar. Wystrzał kilkokrotny z armat i odgłos dzwonow, ogłosił to z rana publiczności. Panowie tuteysi i ministrowie zagraniczni, ziechali się o 11tey rano do dworu. Poiazdy ich zaymowały połowę dziedzińca, a w drugiey połowie stał lud

licznie zgromadzony. Sam Monarcha prowadził do cerkwi W. Xiężniczkę; gdy się obrządek religiyny zakończył, huk z armat fortecy i admiralicyi dał się słyszec. Imperator okazał się na balkonie z siostrą swoią i przez okrzyki radości był witany. W czasie obiadu strzelano z armat, tak w czasie spełnianego zdrowia Monarchy, jako i iego siostry. Wieczorem był u dworu bal, który Imperator otworzył z W. Xiężniczką siostrą swoią. Same tańcowano polonezy i bal trwał tylko półtory godziny, gdyż damy przystroione były w ubiorach paradnych na rogowkach. Wieczorem była illuminacya. Powszechnym tu iest zwyczaiem, iż zamiast świec zapalanych w oknach, wystawuią na ulice przed domami, co krokow 10, 15 lub 20, kagańce, nie wydaiące się tak dobrze. Fortyfikacye iednak admiralicyi, tudzież sama forteca, będąca po większey części na wyspie, maiąca wysoko wyniesione twierdze, wykładane z strony miasta ogromnemi sztukami pięknie obciosanego granitu, w rożne kształty rzęsistym oświecone ogniem, bardzo piękny sprawiały widok. Takowa illuminacya z odmienianiem iey wzorow, była przez 3 wieczory. Ministrowie zagraniczni oświecili także pomieszkania swoie, szczególniey iednak illuminacye u posłow angielskiego i szwedzkiego, były gustowne i wspaniałe. Mnostwo ludu, karet i dorożek, dla oglądania tego widoku uwiiaiących się, przyiemnośc iego znacznie pomnażało. Dnia 4 Sierpnia rano, ministrowie, magnaci i wyżsi officyerowie, przypuszczeni byli do ucałowania ręki nowo zaślubioney. Wieczorem cały dwor był na wielkim, tak nazwanym kamiennym teatrze, na reprezentacyi nowey opery włoskiey i nowego baletu. Za przybyciem familii cesarskiey do loży, żywe oklaski słyszec się dały.

Łaski przy tey okoliczności rozdane przez Imperatora Jmc, są następuiące:

Minister Koczubey dostał w pożyczanem sposobie 100,000 rub: na lat 10 bez prowizyi.— Minister Wiaśmitinow 50,000 rubli podarunku, minister skarbu Wasileiow brylantową gwiazdę orderu S. Jędrzeia. — Xżę Galiczyn, senator Muchanow i Xżę Bagration, order S. Anny pierwszey klassy, Kniaź Cecianow order S. Włodzimierza pierwszey klassy, Xżę Richelieu order tenże 2giey klassy. — Maltitz sprawuiący interessa przy Elektorach Badeńskim i Wirtembergskim, i Xżę Boratyński, będący przy legacyi w Hollandyi, zostali taynemi radcami. —— Członkami wielkiey rady mianowani są: Xżę Alexy Borysowicz Kurakin, hrabia Alexander Sergeiowicz Strogonow i baron Budberg. Oberświszczennik (godność duchowna) Ozyrockowski co ślub dawał, dostał znaki brylantowe orderu S. Anny 2giey klassy. — Hrabia Rumansow i Xżę Alexander Borysowicz Kurakin, którzy w czasie ceremonii trzymali koronę, dostali po 30,000 rubli. — Dwoch senatorow dostało po 3000 rubli na rok pieniędzy stołowych. — Sześciu kameriunkrow zostało szambelanami, a na ich mieysce nowi kameriunkrowie są mianowani. — Gubernator Astrakanu, Kniaź Tenissow order S. Anny 1szey klassy. — Gubernator Permski Moderach order brylantowy tenże. — Gubernator Inflantski Richter i Nowogrodzki Rickmann po 200 rubli na miesiąc pieniędzy stołowych. — Xiężna Galiczynowa, Michelsonowa, hrabina Koczubay, Donaurowa i hrabina Orłow, corka Włodzimierza Gregorowicza, order S. Katarzyny 2giey klassy.

Siedemdziesiąt do 80 powozek wyruszyło stąd z rożnemi rzeczami należącemi do nowo zaślubioney W. Xiężniczki; wszystko to będzie potem morzem do Niemiec przesłane.

Woysko maiące się zebrac pod Oranienbaum, dla odprawienia tam rewii, składac się będzie z przeszło 30,000 ludzi. Obozować ma 3 tygodnie.

Garneriu, mimo zaspokojoną dosyć ciekawość tuteyszey publiczności, przez Robertsona i Zacharowa, ogłosił był, iż zrobi doświadczenie z puszczalnikiem, ieżeli bilety, po 5 i 10 rubli ieden, w summie 10,000 rubli rozkupione będą. Widząc, iż się mała liczba osob zgłasza o nie, napisał do Monarchy, że ponieważ liczba prenumeratorow bardzo iest mała, nie może przedsięwziąść wspomnionego doświadczenia, chyba, że Imperator pragnie to widzieć; lecz nie odebrawszy żadney odpowiedzi, powraca pieniądze za wzięte iuż od niego bilety i wkrótce ztąd na powrot do Francyi wyieżdza.

Przybyły w miesiącu Czerwcu okręt z Tunis do Odessy po zboże, zapewniał, iż 9 ieszcze okrętow stamtąd ma przypłynąć. W ogolności handel w Odessie coraz się bardziey podnosi i liczba osiadłych tam teraz kupcow, trzy razy iest większa iak przed dwoma laty.

Przez ustanowione w Polangen cło, weszło do kraiu, w samym miesiącu Styczniu r. b. w monetach zagranicznych 707 funtow złota i 4870 funtow srebra.

Z Paryża d. 17. *Sierpnia.*

D. 15 w wieczor powrocił Cesarz do głowney swoiey kwatery Pont de Brique pod Boulogne, gdzie obchodzona wczoray była wielka uroczystość, podczas którey rozdawano ozdoby członkom legii honorowey. Tak zaś wiele przybyło cudzoziemcow do Boulogne, iż musieli się w pobliskich mieścić wioskach. Podług przepisu ministra woiennego, wczorayszа uroczystość S. Napoleona miała bydź w tym sposobie obchodzona: D. 14 zgromadzą się pod Boulogne woyska z obozu pod Montreuil, letka iazda z St. Omer, woyska dywizyi Baraguey-d'hilliera i Kleina i odwodowi grenadierowie Junota. D. 15 wystrzał armatny zapowie przy zachodzie słońca nazaiutrzną uroczystość. D. 16 przy wschodzie słońca taki sam wystrzał nastąpi. O godzinie 9 uderzą w obozach na ieneralny marsz i woyska udadzą się na mieysce na uroczystość przeznaczone. Woyska morskie uformuią także kolomnę. Tron Cesarza będzie na wzgorku wystawiony w półkoła, do którego przytykać będą końce wszystkich kolomn. Tron będzie trofeami przyozdobiony. Wielcy urzędnicy koronni staną za J. C. Mcią, a po prawey i lewey stronie Xżęta francuzcy. Na niższym stopniu stać będą po prawey stronie ministrowie, po lewey marszałkowie, jenerałowie, senatorowie, rądcy stanu i t. d. Jazda stać będzie w porządku bitwy za kolomnami. Jenerałowie znayduią się na czele woyska. Legioniści każdey brygady staną przed kolomną, a chorągwie za niemi. Po prawey i lewey stronie tronu staną muzykanci armii. Zrana zgromadzą się w szałasie Cesarza ministrowie, urzędnicy koronni i t. d. O godzinie 12 wsiądzie J. C. Mość na konia dla udania się na mieysce uroczystości; wystrzał armatny zapowie iego wyiazd. Za przybyciem na mieysce jeneralny marsz będzie grany, a gdy usiądzie na tronie, drugi wystrzał armatny zapowie cichość. W. kanclerz legii będzie miał mowę, legioniści wystąpią naprzod. Przysięgę sam Cesarz będzie dyktował, na którą legioniści odpowiedzą: "Przysięgamy!„ Potem odezwie się muzyka woyskowa, podczas którey wszystkie armaty nadbrzeżne, flotyli i twierdz ogłoszą uroczystość. Legioniści będą do tronu przyprowadzeni i odbiorą z rąk Cesarza ozdoby. Wczasie rozdawania ich będzie przy muzyce woyskowey *Te Deum* śpiewane. Gdy wszyscy, wrocą na swoie mieysca, przeciągną woyska około tronu i wrocą do swoich obozow, gdzie każdy żołnierz dostanie tego dnia podwoyną porcyą chleba i mięsa i butelkę wina. Cesarz prze-

iedzie przy woyskowey muzyce przez obozy. Z wieczora wyſtrzał armatny zapowie faierwerk. Piętnaście tyſięcy ludzi z obozu St. Omer, uchwyci broń i wyſtrzeli 15,000 gwiazdziſtych ładunkow. Za obozem mogą bydź tańce. Nazaiutrz będą wyścigi piesze i konne i inne zabawy, za które będą nadgrody rozdawane. Po capſtrzyku powroci armiia do zwyczaynego porządku. —— Xiążę Jozef, miniſtrowie woienny i marynarki, marszałek Soult i admirał Bruix dawali dnia 16 dla legioniſtow wszyſtkich obozow uczty.

Onegday pod czas śpiewania w kościele inwalidow *Te Deum* przy wyborney muzyce z powodu wſtąpienia na tron Napoleona, był kościoł przepysznie oświecony, a ołtarz kwiatami przyozdobiony. Wielość trofeiow tego kościoła, okazałość ſtroiow jenerałow, urzędnikow &c. czyniły tę uroczyſtość nader okazałą; zaczęła ſię o godzinie 9 w wieczor, a skończyła o 11. Znaydowało ſię na niey wiele zagranicznych posłow, dam &c. Orkieſtra składała ſię z 300 muzykantow. Oprocz onegdayszey uroczyſtości w inwalidow kościele, obchodzono tu wczoray urodziny Cesarskie wyſtrzałami z armat, koncertami &c. W wieczor były publiczne gmachy i prywatne domy oświecone.

Port Cherburga, (mowi Monitor) na ktorym tyle pokładamy nadziei, a który przeraża iuż ſtrachem nieprzyiaciela, ieſt tyle ważny, iak odnieſione zwycięztwo na Oceanie Wyſtawienie sławnych tam, których wynalazek czyni wielki honor jeneralnemu dozorcy de Ceſſart, przedſięwzięte zoſtało pod dozorem indzyniera Cachin, który potem jeneralnym dozorcą moſtow i drog mianowany zoſtał, i iuż są w tych mieyscach, które naywięcey wyſtawiły trudności ukończone. Na tych tamach, które 12 ſtop wznoszą ſię wyżey nad naywiększą wysokość morza, założono bateryą z 40 armat i 12 moździerzy, których ogień wielkie w teraźnieyszym momencie zapowiada korzyści dla naszey marynarki. Budujemy woienne okręty w porcie Antwerpii, którego kommunikacya z Renem, Mozą i Skaldą bardzo go dogodnym do takowych robot czyni. Będzie ieszcze bardziey rozprzeſtrzeniony, aby odpowiedział wszyſtkim potrzebom kwitnącego handlu. W porcie cherburskim i w porcie Napoleona, nad którego wyſtawieniem z pośpiechem pracuią, znaydą nasze okręty bezpieczne w woynie schronienie, będą tam uzbroione, i mogą z korzyścią w każdym czaſie wypłynąć.

Cesarz udarował miaſto Gandawę swoim popierſiem.

Monitor umieszcza także obszerne donieſienie o oſtatnim bombardowaniu Hawru przez Anglikow, w którym mowią, że 1 angielski kuter zatopiony zoſtał, a 5 okrętow tak było uszkodzonych, że muſiały do naprawy do Dunow popłynąć. Nasi maytkowie, pomiędzy któremi znaydowała ſię także gwardya cesarska, walczyli przy wykrzykiwaniu: Niech żyie Cesarz! Anglicy mieli 30 ludzi zabitych, a 71 rannych.

Oprocz Rzymsko-cesarskiego ambaſſadora i pruskiego posła, udało ſię także wiele innych posłow do miniſtra ſtanu P. Talleyranda do Valençay.

W Hawrze czynił nieiaki P. Bernier doświadczenia z okrętem, o którym twierdził, że nie może utonąć.

Dywizyyny jenerał Ernouf, rządca Gwadelupy, donoſi podług Monitora, że ta osada w naylepszym znayduie ſię ſtanie. Korsarze gwadelupscy zabrali od Sierpnia r. z. do 8 Kwietnia b. r. 92 angielskich okrętow. Wartość wyrachowanych zdobyczy do 3 Maia wynosi 4½ mill. fr. Oſtatnie zdobycze w liczbie 30 nie były ieszcze obrachowane.

W dniu urodzin Cesarza poświęcono w Antwerpii nowy arsenał morski, i przy wielu uroczystościach dano dla 900 cieślow obiad.

P. Leklerk prefekt departamentu Mozy, a brat zmarłego na St. Domingo jenerała, iest mianowany członkiem honorowey legii.

Tuteyszy amerykański poseł P. Liwingston, odebrał list odwoławczy, o który sam miał prosić, i gotuie się do wyiazdu.

Nadzwyczayny portugalski ambassador, Margr. Lima, iuż tu przybył.

Przedawano w tych dniach po wszystkich ulicach Paryża, drukowany opis z następuiącemi szczegułami.

" Pies wściekły, wzrostu i siły więcey niż zwyczayney, pokąsawszy wielu nayokrutniey w parafiiach okolicznych miasta Ponts-de-Cé, wpadł nakoniec do parafii Saint Maurille. Pokąsał tam także nayniebezpieczniey różne osoby, między któremi był żeglarz, który nie mogł inaczey uyść iadowitego ukąszenia, iak tylko przez wpędzenie go do sklepu szewskiego. Krzyk, a może też i zadane mu od czeladnikow razy, przymusiły go wypaść na ulicę, gdzie napadł na młode dziecko, które wywrocił i długo po błocie włoczył. Boiaźń zabicia dziecka, strzelaiąc do psa, nie dozwoliła użyć tego sposobu, dla onego ratunku. Jednakże potrafiono ie oswobodzic; widziano potem iak pies, nie daleko domu Saint Aubin, rzucił się z zaiadłością na młodą kobietę. Nieszczęśliwa, ostrzeżona krzykiem pospolstwa i czuiąc iuż skutki iadowitych zębow, poświęciła się wspaniale, dla ocalenia powszechnego; porwała go nay-mocniey i nie chciała puścić, pokiby w ręku iey nie został zabitym. Nie przestawała powtarzać, iż byłaby nadto szczęśliwa, gdyby mogła ocalić życie wielu ludziom, którzy nieochybnie padliby ofiarą wściekłości psa tego. Lecz naywięcey przeraziło strachem wszystkich świadkow tey okropney sceny, gdy ta młoda bohatyrka, została kilka razy w gardło ukąszona, tak okrutnie, że oddech i mowę utraciła. Zatrudniano się iey tylko ratunkiem, ale na prożno; skonała! Smierć iey, wycisnęła łzy wszystkim obecnym. Z zimną krwią polecała nieszczęśliwe swe dzieci publiczney dobrotliwości. Przypadek ten dowodzi, że nieszczęście i ubostwo, nie wyłączaią wielkości duszy. Nie pożyteczną więc iest rzeczą, szukać w starożytney historyi przykładow bohatyrskich takiego poświęcenia się. Powinniśmy pragnąć, aby potomstwo tey odważney ofiary ludzkości, zbierało owoc cnotliwego tego postępku; szczęście iey stałoby się zaszczepem mnostwa pięknych czynow.

Do tego opisu, opłakania godnego, przyłączono żałosną piosnkę, nie źle wierszem napisaną, którą kobiety ze łzami śpiewaią.

Z Akwisgranu d. 13. Sierpnia.

Wczoray obchodzona tu była uroczystość Karola W. z wielką okazałością. Cesarzowa Jmc otoczona swoim dworem, i oddziałem iazdy, a piechota i gwardya mieyska stały w paradzie, udała się do katedralnego kościoła. We drzwiach kościoła przyymowali ią pontyfikalnie biskupi tuteyszy i leodyyski z całą kapitułą, i pod baldachimem przez 6 Xięży, w ornatach ubranych nieściony u, zaprowadzili na przygotowany dla niey tron; damy dworskie były prowadzone przez jenerałow, prefekta, i prezydenta kryminalnego sądu. W kościele znaydowały się wszystkie cywilne i woyskowe władze przy wielkim natłoku ludu. Jak tylko Cesarzowa usiadła na tronie, kanonik Gauzargue powiedział stosownie do uroczystości kazanie. Potem zaczeła się wotywa, którą nasz biskup przy assystencyi leodyyskiego celebrował. Po wotywie odprowadzono Cesarzową z takim samem obrzędem do drzwi kościoła. — Po południu nastąpiła, podług zwyczaiu, uroczysta processya na pamiątkę Karola W.

Senator Garat maiąc zlecenia od Cesarza względem instrukcyi publiczney, przybył do tego miasta. P.P. Noel i Coulemb, dozorcy nauk, członki instytutu narodowego i legii honorowey, przybyli tu także i bardzo się zasmucili, że tylko 2 uczniow podało się na mieysca bezpłatne w liceum bońskim, które rząd dla tego departamentu od 1 Wendemiera urządzic kazał.

DODATEK

DO № 72.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 5. Września 1804.

Dokończenie Wiadomości o wyspie Anjuan.

Jednak im to zawsze przyznać można, iż są prawdziwemi Arabami, skłonnemi do oszukaństwa i kradzieży; radziby mieć wszystko cokolwiek widzą, na zamianę zaś tylko swoie frukta ofiaruią. Europeyczykowie nie bardzo lubiąc taki gatunek monety, mało tu zbywaią towarow, ktore do Indyow sprowadzaią. Ta atoli wyspa nie uważa się za mieysce handlowe, ale tylko za mieysce spocznienia, gdzie się okręty ku pomorzu indyyskiemu na północ Mangaloru od Goa aż do Surate lub do Maskat i Mokha płynące zatrzymuią, i nie maią potrzeby stawania przy wyspie Francuzkiey, gdzie przez trzy miesiące wytrzymywać muszą, dla doczekania się wiatrow peryodycznych czyli Moussons. Nawet taniey im podroż tędy wypada.

Domy czyli raczey chałupy wyspiarzow wystawione są z drzewa kokosowego i nakryte liściem kokosowym. Mieszkania osob znakomitszych maią plecione ściany, gliną oblepiane, wewnątrz umeblowane są małemi zwierciadłami, pułeczkami, talerzami, flaszkami i tym podobnemi; znayduią się w nich także kawałki materyi indyyskiey; ogólnie zaś naywiększa u tych wyspiarzow panuie prostota. Ich nalepa iest na środku chałupy i bez komina, przez co gwałtowne zdarzaią się pożary.

Ci ludzie prawie żadnego nie prowadzą handlu; maią iednak kilka statkow, na których sprowadzaią ryż i niewolnikow z Madagaskaru. Murzyńskie okręty w sprzyiaiącey porze roku przywożą na potrzebę wyspy, niektóre materye indyyskie i inne towary. Na tych okrętach puszczaią się niektórzy znacznieysi mieszkańcy wyspy do Arabii dla odprawienia do Mekki pobożney podroży, i znowu na nich powracaią.

W środku wyspy wiele znayduie się kalcynowanych kamieni, spaloney ziemi, Pumexu, kawałkow kruszczu żelaznego, i rozlicznych płodow zdaiących się dowodzić, iż ta wyspa była niegdyś wulkanem. Na sąsiedzkiey wyspie Komorre widać także wypalony wulkan; takiż początek maią podobno naokoło leżące wyspy Moeli i Majotta, które dawniey iako i Komorro płaciły daninę panuiącemu w Anjuan.

Mieszkańcy tey wyspy maią zwyczay wypalania suchey trawy, przez co nie tylko się grunt oczyszcza, ale i nawozi.

Wszelako żywność bardzo tu iest tania. I tak n. p. 18 garcy mleka kosztuią ieden piastr (8 zł. pol. 24 gr.) 12 koszow pełnych cytryn, ieden piastr; woł 4 do 6 piastrow; drob i młode kozy iako i wszelkie frukta prawie darmo przychodzą. Jednym słowem przedziwna iest ta wyspa dla stanowiska przechodzących okrętow. Powietrze tak tam iest zdrowe, iż naybardziey schorzały lud okrętowy, wkrótce na tey wyspie przychodzi do zdrowia.

Pomimo tych wszystkich korzyści, nie zda się iednak Anjuan na osadę Europeyczykow: lubo przyznać należy, iż grunt tey osady daleko iest lepszy od gruntu na wyspach Połączenia i wyspy Francuzkiey, wszelako niemożność zrobienia na niey portu, wstrzymywać będzie przemyślnych Europeyczykow od zamieszkania iey, chociażby się tam przez u-

prawę urodzaynego gruntu zbogacić mogli i zapomocą małych ſtatkow, iakich tam używaią, prowadzić pomyślny handel z sąſiedzkiemi pomorzami.

Gdyby zaś kiedy miała tu naſtąpić osada Europeyczykow, to będzie pewnie z Anglikow; wyspiarze ci albowiem podobni są skłonnościami i gruntem serca do Anglikow; ich okręty maią angielską banderę. Familiia królewska zatyka ią w czaſie publicznych uroczyſtości; angielskie okręty częściey tu zawiiaią od francuzkich, ieſt im albowiem poręczne to mieysce dla ich poſiadłości na pomorzu Malabarskim. Anglicy wiele im także rozdaią podarunkow, wielkie okazuią uszanowanie dla magnatow i uczą wyspiarzow swego języka. Wielu z nich mowią nawet językiem angielskim. Francuz woli ſię uczyć obcych języków zamiaſt coby powinien uczyć swego, obce narody. To mu nie wychodzi na pożytek.

Zadawniony iuż ieſt zwyczay, iż każdy okręt do tey wyspy zaieżdżaiący dla nabrania świeżych żywności, pewne rozdaie podarunki, iako to dla panuiącego 20 piaſtrow, baryłkę smoły i baryłkę ruśniczego prochu; królowi 5 piaſtrow; rządcy półtora piaſtra, pół baryłki smoły i półbaryłki prochu, Bakonowi czyli liwerantowi fuzyą i 1 piſtolet.

Od 20 Czerwca aż do 10 Września można przybiiać do tey wyspy; oprocz tego czasu niebespieczno tam ieſt zapłynąć, gdyż przeciwne wiatry naſtępuią, które nie dopuszczaią odpłynienia.

W r. 1776 trzy francuzkie okręty ſtały na kotwicach przy tey wyspie.

Wiadomo ieſt, iż okręty w Marcu i Kwietniu wypływaiące z Francyi dla doſtania ſię na pomorze Malabarskie przymuszone są zatrzymać ſię przy wyspie Francuzkiey, gdzie zaraz w naſtępuiącym mieſiącu Czerwcu lub Lipcu przybywaią; tam muszą dopiero czekać na mieſiąc Październik, dla doſtania ſię w Liſtopadzie na pomorze Malabarskie, w którym czaſie wiatr północnozachodni nieuſtannie wieie, i ułatwia spławność tego pomorza aż do Kwietnia.

Gdy więc okręt nie maiący ważnych przyczyn zawinienia do wyspy Francuzkiey, lecz owszem maiący potrzebę doſtania ſię ieszcze w Wrześniu do Goa, Bombay lub Suraty, chce tego trzechmieſięcznego zatrzymania ſię uniknąć, dobrze czyni kiedy zawiia do Anjuan, gdzie wszelkiey świeżey żywności doſtać może obficie i tanio, i gdzie tę ma korzyść, iż w czaſie zaczynaiących ſię wiatrow peryodycznych ieſt na północ pomorza, dokąd ſię podług upodobania doſtać może i odbyć ſię tam zawczasu z intereſſami. Okręt zaś 25 Września lub na początku Października z wyspy Francuzkiey odbiiaiący, nie może ſię do Suraty doſtać przed końcem Grudnia; ponosi więc trzechmieſięczną zwłokę, od którey ſię ochraniaią okręty zawiiaiące do Anjuan.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 4. Września 1804.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	26	do 33.
— Zyta	— —	28	— 29.
— Jęczmienia	— —	14	— 17.
— Owsa	— —	9½	— 11.
— Grochu	— —	18	— 22.
— Kaſzy iaglaney	— —	28	— [illegible]

W Wiedniu d. 25. Sierpnia.

Meca wynoſząca 21 naſzych garcy:

— Pſzenicy	zł. pol.	25	do 31.
— Zyta	— —	20	— 27.
— Jęczmienia	— —	12	— 14.
— Owsa	— —	8	— 10.

W Brynie d. 24. Sierpnia.

Meca Pſzenicy	zł. pol.	23	do 28.
— Zyta	— —	23	— 25.
— Jęczmienia	— —	13	— 14.
— Owsa	— —	10	— 11.
— Prosa	— —	14	— 17.

W Gdańsku d. 18. Sierpnia.

Szefel czyli pół korca naſzego w monecie pruskiey (Na łaszt wchodzi 60 szeflow.).

— Pſzenica	zł. pol.	12	do 14½.
— Zyto	— —	8	— 9.
— Jęczmień	— —	6	— 7½.
— Owies	— —	5	— 6.

DONIESIENIA.

Ex parte Caes. Regii Universalis Appellationum Tribunalis Galliciae Occidentalis, omnes, & ſinguli, quorum intereſt, praesentibus certiores redduntur, poſt translatum ad Regium Forum Nobilium Lublinense Joannem Zachiſtal in Adiunctum Prothocolli Exhibitorum, Munus Ejus antea ctum scilicet, Regii Judicii Criminalis Lublinenſis aſſeſſoris, cum annuo salario quingentorum fl. rh. vacans eſſe, adeoque omnes, & ſingulos ad munus hoc aspirantes, & concurrere cu-

pientes invitari, quatenus in præscripto hisce sex septimanarum termino, id est usquæ ad 1mam Octobris a. c. sua Petita debitæ & ordinate adstructa, ad hocce Rm. Appellationum Tribunal eo certius porrigant, quo secus præterlapso hoc termino, nulla porrectorum amplius reflexio habebitur.

Nicolaus Urbański.
Lewiński.

Ex Consilio C. R. Appelat. Tribunalis Gall. Occident.
Cracoviæ die 6 Augusti 1804.
Bern. Dwernicki.
Carolus Pratobevera.

Niżey podpisani maią honor donieść Prześwietney Publiczności, iż w kamienicy pod Nrem 333 na ulicy Swieckiey, otworzyli nowy handel sukien w różnych gatunkach, kazmirkow w nayprzednieyszych gatunkach i innych towarow, z ktoremi każdemu życzącemu w przyzwoitey cenie polecaią się.

Jan N. Richier i Kompania.

Magistrat C. K. i wolnego miasta Sandomierza ninieyszym publicznie wiadomo czyni, iż na rekwizycyą wysokich C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich iako Instancyi pertraktuiącey substancyą po niegdy Panu Ignacym Zakrzewskim, kamienica Konwikt zwana tu w mieście pod Nrem konskrypcyi militarney 79 sytuowana do rzeczoney massy Zakrzewskiego należąca, przez publiczną Licytacyą w dniach: 30 Sierpnia, 28 Września i 31 Października t. r. 7 godzinie 9 ranney w Kancelaryi ratuszney pod następuiącemi warunkami sprzedaną będzie.

1. Cena fiskalna z szacunku tey Kamienicy wynikła, postanowiona iest w summie 287. ryńskich 59 kraycarow.

2. Chęć kupienia maiący 10tą część szacunku iako wadium dla bespieczeństwa Licytacyi złożyć powinien, ktora kupicielowi w summie z Licytacyi wynikaiącey przyięta będzie, innym zaś licytuiącym złożone wadia zaraz po skończoney licytacyi oddane będą.

3. Kupiciel długi dobra obciążaiące, ieżeli szacunek dobr nieprzenoszą zaspokoić będzie winien, iednak nie pierwey aż dekretem sądowym iemu to nakazano będzie.

4. Resztuiącą summę z Licytacyi pochodzącą na długi nieobroconą w przeciągu 14 dni po potwierdzeniu Licytacyi do sądowego składu złożyć powinien.

5. Gdyby kupiciel resztuiącą summę w tym terminie do depozytu sądowego niezłożył lub warunkom licytacyi zadosyć nie uczynił, na iego niebespieczeństwo i wydatki nowa Licytacya rozpisana i tenże do wynadgrodzenia wszelkiey szkody obowiązanym będzie.

Gdy zaś stosownie do Aktu detaxacyi (ktory w gremialney Registraturze wraz z opisaniem i rozmiarem przeyrzeć wolno) realność ta na 3 podzielona iest części i te części ododdzielnie sprzedawane bydź mogą: przeto tak dla dobra Massy iako też w celu ułatwienia tey sprzedaży realność ta na pierwszych dwoch terminach częściami podług szacunku dla każdey w akcie detaxacyi oznaczonego sprzedawana będzie, na trzecim zaś terminie nieważaiąc na nabyte przez kogokolwiek w pierwszych dwoch terminach do części prawo, całkowicie pod Licytacyą poddana zostanie i ieżeli Liciti prætium większe z Licytacyi całkowitości iako z Licytacyi części wyniknie, temu kto całkowicie więcey ofiarował realność ta przyzna się, Licytanci zaś części w swych prawach upadaią.

W reszcie wierzyciele hipotekowani oraz upominaią się, aby praw swoich doglądali i przed lub pod czas samego aktu Licytacyynego nieoczekiwiąc osobnego przypozwu z pretensyami swemi zgłaszali się.

J. Kiszelka.
Pogorzelski.
Rogoski.

Z Rady Magistratu C. K. i wolnego Miasta Sandomierza.
Dnia 17 Lipca 1804.
Jozef Polański, protok. i exped.

1) Licytacya Propinacyi mieyskiey Miechowskiey to iest: Prawo Piwa i Miodu warzenia, iako też Wodkę palenia i Szynkowania odprawiać się będzie dnia 12 Września.

2) Taż arenda na dniu 1go Listopada 1804 zacząć i na dniu ostatniego Października roku 1807 kończyć się będzie.

3) Przeszłoroczna dzierżawna kwota, to iest 510 ryń. 46 ¼ kr. na fiskalną cenę się ustanawia.

4) Maiący więc chęć nabycia wzmiankowaney dzierżawy, na wyznaczonym dniu zrana opatrzeni z 10tą częścią fiskalney summy t. c. 51 ryń. 5 kr. iako wadium w kancellaryi mieyskiey w Miechowie znaydować się maią, w którey i punkta teyże dzierżawy w rodowitym ięzyku przeczytane będą. W Krakowie dnia 31 Lipca 1804.

Na dniu 12 t. m. Września odprawiać się będzie w tuteyszym C. K. Urzędzie Cyrkularnym o godzinie 9 zrana Licytacya Kamienicy na ulicy Szpitalney pod Nr. 606 sytuowaney; życzący sobie tego kupna, maią się na zwyż wyznaczonym dniu i godzinie w tuteyszym C. K. Urzędzie znaydować, gdzie im dalsze kondycye kupna oznaymione będą.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa Gallicyi zachodniey ninieyszym Edyktem wiadomo czyni, iż 20 Września r. b. o zwyczaynych godzinach rannych i popołudniowych różne ruchomości iako to: suknie, bielizna, pościel, stolarszczyzna, niektóre kleynociki, książki i różne drobiazgi po zmarłym Panu Dawidzie Kopeckim C. K. Appellacyynego trybunału Kancelliście pozostałe, na Szewskiey ulicy w kamienicy Pana Dominika Oestrichera przez publiczną licytacyą więcey daiącemu sprzedane będą.

Gollmayer.
Rangstein.
Łodzinski. *Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krak.*
Dnia 3. Sierpnia 1804.
Plinta.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa Galicyi Zachodniey ninieyszym Edyktem wiadomo czyni, iż na żądanie Pana Ludwika Knbeckiego przez adwokata Kłossowskiego czyniącego, na zaspokoienie prawem przysądzoney z massy zmarłego Woyciecha Saflorskiego i żyiącey tegoż małżonki Franciszki Safforski summy 100 czer. zł. wraz z prowizyą i expensą prawną należącey się, licytacya domu tychże Saflorskich w wydziale III. pod Nr. 245 stoiącego Sądownie pod dniem 17 Grudnia 1802, ryń. 736 oszacowanego odprawiać się będzie, do obycia którey termin na dzień 27 Miesiąca Września r. b. o godzinie 3 popołudniu naznacza się. Warunki są następuiące, iako to:

a) Każdy chęć kupienia maiący przy licytacyi 10tą część szacunkowey summy iako zakład złożyć ma.

b) Kupiciel szacunek wylicytowaney summy w 14 dniach rachuiąc od dnia licytacyi do depozytu komportować powinien.

Wszyscy chęć kupienia maiący na terminie i czasie wzwyż rzeczonym w Ratuszu znaydować się maią. Wierzyciele zaś prawo zastawu nań maiący napominaią się, aby długi swoie iakowe na tymże domu mieć mogą, do protokułu w czasie licytacyi wnieśli, gdyż potem do kupiciela żadnego prawa mieć nie mogą, ani przy podziale wylicytowaney summy żaden wzgląd na tychże miany nie będzie.

Gollmayer.
Łodzinski.
Fsola.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 6. Lipca 1804.
Plinta.